

„Duálne vzdelávanie 18+“.

Nadväzujúce formy odborného vzdelávania a prípravy v systéme duálneho vzdelávania

POMATURITNÉ 2-ROČNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM V ŠTUDIJNOM ODBORE S ODBORNÝM VÝCVIKOM

Systém duálneho vzdelávania možno využiť aj pri nadväzujúcich formách vzdelávania, ktoré upravuje § 45 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Na rozdiel od systému duálneho vzdelávania, do ktorého vstupujú absolventi základnej školy vo veku 15 až 16 rokov, do nadväzujúceho štúdia vstupujú absolventi predchádzajúceho štúdia vo veku 18 rokov a viac. Preto sa zjednodušene toto štúdium v systéme duálneho vzdelávania označuje aj ako „Duálne vzdelávanie 18+“.

Duálne vzdelávanie 18+ je vhodné aj pre zamestnávateľov poskytujúcich praktické vyučovanie v rámci odborného vzdelávania a prípravy na povolania so zvýšeným rizikom poškodenia zdravia, ktoré nie sú vhodné pre nepĺnoletých žiakov.

Duálne vzdelávanie 18+ formou pomaturitného kvalifikačného štúdia poskytuje zamestnávateľovi zrýchlenú cestu k získaniu kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá sa dá takto skrátiť na 2 roky v porovnaní s väčšinou 4-ročnými študijnými odbormi určenými pre absolventov základnej školy.

Duálne vzdelávanie 18+ v pomaturitnom 2-ročnom kvalifikačnom štúdiu s odborným výcvikom sa uskutočňuje podľa vzdelávacích programov, ktoré obsahujú iba odborné vyučovacie predmety teoretického vyučovania a praktické vyučovanie vo forme odborného výcviku.

Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium s odborným výcvikom, ktorým možno získať odbornú maturitu a výučný list je určené pre:

- absolventov stredoškolského vzdelávania, ktorí získali minimálne úplné stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné všeobecné vzdelanie (maturitné vysvedčenie),
- ako aj pre absolventov vysokoškolského štúdia.

Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium s odborným výcvikom

Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium s odborným výcvikom sa organizuje v študijných odboroch s cieľom rozšírenia a prehĺbenia kvalifikácie na výkon povolania alebo skupiny povolaní.

Pomaturitným kvalifikačným štúdiom žiaci získavajú odbornú kvalifikáciu v inom študijnom odbore, než v ktorom vykonali maturitnú skúšku (napr. gymnázium, akadémia, priemyselná škola, vysoká škola).

Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky.

Dokladom o ukončení pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia s odborným výcvikom je maturitné vysvedčenie a dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list.

Príklady odborov vzdelávania pre pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium:

- 2697 N mechanik elektrotechnik
- 2411 N mechanik nastavovač
- 3341 N operátor drevárskej a nábytkárskej výroby
- 2262 N hutník operátor
- 6445 N kuchár
- 6405 N pracovník marketingu
- 3759 N komerčný pracovník v doprave

2860 N chemik operátor
4553 N podnikateľ pre rozvoj vidieka

Pozn.: Pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium sa môže uskutočňovať v študijnom odbore vzdelávania s odborným výcvikom s kódom odboru vzdelávania xxxx K, ak je to uvedené v poznámke k odboru vzdelávania v zozname odborov vzdelávania podľa vyhlášky č. 64/2015 Z. z. o sústave odborov vzdelávania a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania. Ak sa vyučovanie v študijnom odbore organizuje formou kvalifikačného štúdia v kóde študijného odboru sa písmeno „K“ nahrádza písmenom „N“.

Plán výkonov školy – počet tried 1. ročníka pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia

O počte žiakov v triedach pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia rozhodne riaditeľ školy so súhlasom zriaďovateľa školy každoročne do 30. apríla.

Riaditeľ školy predkladá návrh na počet tried a počet žiakov pre pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium rade školy na vyjadrenie a následne predkladá zriaďovateľovi školy žiadosť na schválenie počtu tried a žiakov pre pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium.

O počte tried a počte žiakov pre pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium rozhoduje v prípade štátnych stredných odborných škôl predseda úradu samosprávneho kraja.

O počte tried a počte žiakov pre pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium rozhoduje v prípade súkromných stredných odborných škôl štatutár zriaďovateľa školy.

Prijímanie žiakov na pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium

Do prvého ročníka vzdelávacieho programu pomaturitného kvalifikačného štúdia môže byť prijatý uchádzač, ktorý získal najmenej úplné stredné odborné vzdelanie alebo úplne stredné všeobecné vzdelanie (najmenej absolvent 4-ročného študijného odboru) a splnil podmienky prijímacieho konania.

Prihlášku na štúdium podáva uchádzač riaditeľovi strednej školy do 31. mája.

Uchádzači, ktorí neboli prijatí na štúdium na vysokej škole, môžu podať prihlášku do 31. júla.

Prijímanie žiakov na pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium nie je limitované vekom uchádzača o štúdium.

Uchádzač podáva prihlášku na pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium v študijnom odbore, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, spolu s potvrdením zamestnávateľa o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania.

Prijímacia skúška sa koná v dvoch termínoch. Prvým termínom je posledný úplný júnový týždeň a druhým termínom posledné dva úplné augustové týždne. Deň konania skúšky určí riaditeľ strednej školy.

Riaditeľ strednej školy formu prijímacej skúšky, obsah a rozsah prijímacej skúšky, kritériá na úspešné vykonanie skúšky a ostatné podmienky prijatia na štúdium určí spolu so zamestnávateľom, u ktorého sa žiak bude pripravovať, po prerokovaní v pedagogickej rade školy. Tieto podmienky zverejní najneskôr mesiac pred prvým termínom prijímacích skúšok.

Riaditeľ strednej školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy určí kritériá na prijatie uchádzačov bez prijímacej skúšky spolu so zamestnávateľom, u ktorého sa žiak bude pripravovať.

Riaditeľ strednej školy rozhodne o prijatí uchádzača na štúdium na základe výsledkov prijímacieho konania do troch dní odo dňa konania prijímacej skúšky. Pri tomto rozhodovaní berie do úvahy aj zdravotnú spôsobilosť na štúdium vo zvolenom odbore vzdelávania a na výkon povolania.

Riaditeľ strednej odbornej školy prijíma samostatne:

- a) uchádzačov, ktorí boli prijatí na štúdium v študijnom odbore, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania a
- b) ostatných uchádzačov.

Vyučovací deň praktického vyučovania v pomaturitnom 2-ročnom kvalifikačnom štúdiu

Praktické vyučovanie v rozsahu jedného kalendárneho dňa sa označuje ako vyučovací deň praktického vyučovania. Dĺžku vyučovacieho dňa praktického vyučovania upravuje vyhláška č. 65/2015 Z. z. o stredných školách. Začiatok a koniec vyučovacieho dňa praktického vyučovania upravuje vnútorný poriadok pracoviska praktického vyučovania.

Vyučovanie odborného výcviku v pomaturitnom 2-ročnom kvalifikačnom štúdiu sa začína najskôr o 6.00 hodine a končí najneskôr o 22.00 hodine.

Vyučovanie odborného výcviku žiaka pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia trvá v 1. ročníku 7 vyučovacích hodín a v 2. ročníku 8 vyučovacích hodín.

Vyučovacia hodina praktického vyučovania má 60 minút.

Do dĺžky jedného vyučovacieho dňa praktického vyučovania sa započítava aj dĺžka prestávok.

Vyučovací deň sa môže uskutočňovať ako doobedňajší vyučovací deň praktického vyučovania a tiež aj ako poobedňajší vyučovací deň praktického vyučovania (napr. doobeda od 7:00 h do 14:00 h a poobede od 14:00 h do 21:00 h).

Vstup zamestnávateľa, školy a žiaka do systému duálneho vzdelávania 18 +

Procesy vstupu zamestnávateľa, školy a žiaka do systému duálneho vzdelávania 18+ sa uskutočňujú v rovnakej postupnosti a v rovnakom rozsahu ako pri duálnom vzdelávaní, do ktorého vstupujú žiaci základnej školy.

Vzhľadom na neskoršie termíny podávania prihlášky na pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium a neskoršie termíny prijímacieho konania na pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium môže zamestnávateľ využiť väčší časový priestor na nábor žiakov do systému duálneho vzdelávania 18+.

Žiadosť o overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v študijnom odbore pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia sa odporúča predložiť do 30. septembra aktuálneho roka pre začiatok SDV od septembra nasledujúceho kalendárneho roka.

V tomto časovom horizonte nastaví zamestnávateľ so školou spoluprácu v systéme duálneho vzdelávania, aktualizuje školský vzdelávací program, dohodne organizáciu teoretického a praktického vyučovania, zabezpečí podmienky pre poskytovanie praktického vyučovania na pracovisku praktického vyučovania a pod.. Ďalej sa predpokladá nábor žiakov spočívajúci v propagácii odborného vzdelávania a prípravy v študijnom odbore, v ktorom zamestnávateľ plánuje zabezpečiť žiakom praktické vyučovanie. Pre nábor je najvhodnejšie obdobie jeseň aktuálneho roka až február nasledujúceho roka.

Osvedčenie zamestnávateľa o spôsobilosti poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania, ktoré zamestnávateľ získal v minulosti pre študijný odbor, v ktorom predpokladá poskytovať praktické vyučovanie formou pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia sa na základe žiadosti zamestnávateľa doplní o kód a názov študijného odboru, v ktorom bude zamestnávateľ poskytovať praktické vyučovanie formou pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia.

Ak zamestnávateľ poskytuje praktické vyučovanie v danom študijnom odbore na pracovisku praktického vyučovania pre žiakov 4-ročného študijného odboru a súčasne aj pre žiakov pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia, najvyšší počet žiakov, ktorým môže poskytovať praktické vyučovanie v jeden vyučovací deň praktického vyučovania sa posudzuje spolu za 4-ročný študijný odbor a pomaturitné 2-ročné kvalifikačné štúdium v danom študijnom odbore.

Zmluvné vzťahy v systéme duálneho vzdelávania 18+

V systéme duálneho vzdelávania 18+ sa uzatvárajú medzi subjektami vzdelávania rovnaké zmluvné vzťahy ako pri systéme duálneho vzdelávania určeného pre absolventov základnej školy:

- zmluva o duálnom vzdelávaní uzatvorená medzi zamestnávateľom a školou,
- učebná zmluva uzatvorená medzi zamestnávateľom a žiakom,
- zmluva o budúcej pracovnej zmluve medzi zamestnávateľom a žiakom (dobrovoľné uzatvorenie zmluvy).

Hmotné a finančné zabezpečenia žiaka v systéme duálneho vzdelávania 18+

Pre žiaka v systéme duálneho vzdelávania 18+ platia rovnaké pravidlá hmotného a finančného zabezpečenia žiaka ako pre žiaka, ktorý vstúpil do systému duálneho vzdelávania po absolvovaní základnej školy.

Postavenie žiaka pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia

Žiak strednej odbornej školy s učebnou zmluvou v pomaturitnom 2-ročnom kvalifikačnom štúdiu má rovnaké postavenie ako žiak školy, ktorý bol prijatý na strednú školu po absolvovaní základnej školy.

Do pomaturitného 2-ročného kvalifikačného štúdia môže vstúpiť:

- absolvent strednej školy ihneď po ukončení štúdia v študijnom odbore,
- absolvent vysokej školy I. alebo II. stupňa,
- občan, ktorý ukončil pracovný pomer u zamestnávateľa,
- občan, ktorý bol vyradený z evidencie záujemcov o zamestnanie,
- občan, ktorý nie je zamestnancom, samostatne zárobkovou osobou (SZČO) a nie je evidovaný ako záujemca o zamestnanie.

Pozn.: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vyradí uchádzača o zamestnanie z evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom nástupu na sústavnú prípravu na povolanie dennou formou štúdia, ktorou je aj systém duálneho vzdelávania 18+. Deň nástupu na sústavnú prípravu na povolanie občan oznamuje úradu práce predložením potvrdenia o návšteve strednej školy.

Pre účely zdravotného poistenia občan vo veku do 26 rokov, ktorý nastúpil na sústavnú prípravu na povolanie vstupom do systému duálneho vzdelávania 18+, a ktorý bol pred nástupom do strednej školy zamestnancom, SZČO, dobrovoľným platiteľom zdravotného poistného, sa dňom nástupu do strednej školy považuje pre účely zdravotného poistenia za nezaopatrené dieťa a tým sa stáva poistencom štátu, za ktorého platí zdravotné poistenie štát. To neplatí pre absolventa vysokej školy vo veku do 26 rokov, ak už získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul.

Pre účely zdravotného poistenia občan vo veku vyššom ako 26 rokov, ktorý nastúpil na sústavnú prípravu na povolanie vstupom do systému duálneho vzdelávania 18+, a ktorý bol pred nástupom do strednej školy zamestnancom, SZČO, dobrovoľným platiteľom zdravotného poistného, sa dňom nástupu do strednej školy nepovažuje pre účely zdravotného poistenia za nezaopatrené dieťa a tým sa nestáva poistencom štátu, za ktorého platí zdravotné poistenie štát.

Takýto občan sa považuje na účely zdravotného poistenia za osobu dobrovoľne nezamestnanú a zdravotné poistenie občan hradí ako samoplatiteľ.

Výber z legislatívy:

Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

§ 11 Platitelia poistného

(7) Štát je platiteľom poistného, ak v odseku 8 nie je ustanovené inak, za

a) nezaopatrené dieťa,²⁹⁾ za nezaopatrené dieťa sa na účely tohto zákona považuje aj fyzická osoba do dovŕšenia 30 roku veku, ktorá študuje na vysokej škole najdlhšie do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, okrem externej formy štúdia,³⁰⁾ poisťencom štátu je aj v období prázdnin až do vykonania štátnych záverečných skúšok alebo do zápisu na vysokoškolské štúdium druhého stupňa alebo tretieho stupňa v dennej forme štúdia, ak zápis na vysokoškolské štúdium druhého stupňa alebo tretieho stupňa bol vykonaný do konca kalendárneho roka, v ktorom bolo získané vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa alebo druhého stupňa v dennej forme štúdia,

²⁹⁾ § 9 a 10 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

§ 9 Nezaopatrené dieťa

(1) Nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa

a) do skončenia povinnej školskej dochádzky,²⁹⁾

b) po skončení povinnej školskej dochádzky,²⁹⁾ najdlhšie do dovŕšenia 26 rokov veku, ak

1. sa sústavne pripravuje na povolanie.

2. pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa prílohy č. 2, sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť alebo

3. pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť.

(2) Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nezaopatreného dieťaťa je choroba a stav uvedené v prílohe č. 2, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy majú trvať alebo trvajú dlhšie ako jeden rok a ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa tejto prílohy.

(3) Nezaopatrené dieťa nie je dieťa.

a) ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, ak už získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul podľa osobitného predpisu,³⁰⁾ alebo

b) ktoré je poberateľom invalidného dôchodku priznaného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

Žiak 2-ročného pomaturitného kvalifikačného štúdia v systéme duálneho vzdelávania 18+ má nárok na úrazové dávky v rozsahu určenom zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ak utrpel pracovný úraz alebo mu vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave.

Výber z legislatívy:

Zákon č. 461/2003 Z. z. Zákon o sociálnom poistení

§ 16

Osobný rozsah úrazového poistenia

Povinne úrazovo poistený je zamestnávateľ, ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť v pracovnoprávnom vzťahu,³⁸⁾ v štátnozamestnaneckom pomere,³⁹⁾ v členskom pomere, ktorého súčasťou je aj pracovný vzťah k družstvu,^{39a)} v služobnom pomere^{39b)} okrem fyzickej osoby, ktorá je sudca alebo prokurátor alebo ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť, ktorou je výkon verejnej funkcie podľa osobitných predpisov.^{39c)} Povinne úrazovo poistený je aj ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody, ktoré plnia povinnosti zamestnávateľa podľa osobitného predpisu^{39d)} pre fyzickú osobu vo výkone väzby a pre fyzickú osobu vo výkone trestu odňatia slobody, ak sú zaradené do práce.

§ 17

(1) Nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Nárok na úrazové dávky v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má aj

a) žiak strednej školy, ktorý utrpel pracovný úraz alebo ktorému vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní podľa osobitného predpisu^{7aa)} a študent vysokej školy, ktorý utrpel pracovný úraz alebo ktorému vznikla choroba z povolania pri praktickej výučbe alebo odbornej praxi podľa osobitného predpisu,^{7aaa)}

^{7aa)} Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.